

PL ISSN 0029-8514

POLSKA AKADEMIA NAUK • INSTYTUT HISTORII

ODRODZENIE I REFORMACJA W POLSCE

TOM XLII

Semper

www.rcin.org.pl

POLSKA AKADEMIA NAUK
INSTYTUT HISTORII

**ODRODZENIE I REFORMACJA
W POLSCE**

TOM XLII

WYDAWNICTWO NAUKOWE *Semper*
WARSZAWA 1998

KOMITET REDAKCYJNY

Juliusz DOMAŃSKI (Warszawa), Czesław HERNAS (Wrocław),
Adam MANIKOWSKI (Warszawa), Piotr SALWA (Warszawa),
Lech SZCZUCKI (Warszawa) — zastępca redaktora,
Janusz TAZBIR (Warszawa) — redaktor, Andrzej WYCZAŃSKI (Warszawa)

© Copyright by Polska Akademia Nauk — Instytut Historii
and Wydawnictwo Naukowe *Semper*, Warszawa 1998

© All rights reserved.

No part of this publication may be reproduced,
stored in a retrieval system, or transmitted,
in any form or by any means
without the prior permission of the publishers,
Instytut Historii PAN and Wydawnictwo Naukowe *Semper*

© Wszelkie prawa zastrzeżone.

Przedruk lub odtwarzanie fragmentów tej publikacji
w mediach każdego rodzaju wymaga pisemnego zezwolenia
Instytutu Historii PAN i Wydawnictwa Naukowego *Semper*

PL ISSN 0029-8514

WYDAWNICTWO NAUKOWE *Semper*

00-321 Warszawa, ul. Bednarska 20A
tel./fax: (48) (22) 828 49 73
e-mail: semper@rubikon.net.pl
Internet: <http://WWW.rubikon.net.pl/semper/>

SPIS TREŚCI

ARTYKUŁY i ROZPRAWY

<i>Jill Kraye</i> (Londyn), Wkład renesansowych humanistów w odrodzenie neostoicyzmu	5
<i>Stanisław Grzybowski</i> (Kraków), Królowie i plotkarze. Pamflet, paszkwil, oszczerstwo jako broń polityczna w XVI w.	25
<i>Anna Klimkiewicz</i> (Kraków), Liryka Giovanni Guidiccioniego. Tradycja i nowatorstwo	35
<i>Henryk Damian Wojtyśka</i> (Lublin–Warszawa), <i>Avvisi</i> jako szczególny gatunek informacji gromadzonej przez papieską służbę dyplomatyczną w Polsce XVI i XVII wieku	45
<i>Daniło Facca</i> (Warszawa), Szkolny arystotelizm Adama Burskiego w świetle komentarza do <i>Etyki Nikomachejskiej</i>	59
<i>Jerzy Dobrzycki</i> (Warszawa), Święty Jerzy gra na skrzypkach, czyli krakowski spór o podstawy i metodę nauki w XVII wieku	73
<i>Małgorzata Pilaszek</i> (Warszawa), Procesy czarownic w Polsce w XVI–XVIII w. Nowe aspekty. Uwagi na marginesie pracy B. Baranowskiego	81

MATERIAŁY

<i>Wacław Urban</i> (Kielce–Kraków), Frycz i Łaski po przysiędze krakowskiej	105
<i>Monika Werner</i> (Warszawa), Pobyty Bony Sforzy w republice weneckiej w 1556 roku i jego echa literackie	107
<i>Danuta Quirini–Popławska</i> (Kraków), Dwór medycejski i Habsburgowie a trzecia elekcja w Polsce	121
<i>Henryk Rutkowski</i> (Warszawa), Szlachectwo Piotra Skargi	133
<i>Zdzisław Pietrzyk</i> (Kraków), Przyczynek do studiów zagranicznych Mikołaja Ostrogora i Jakuba Sobieskiego	139
<i>Rafał Degiel</i> (Legionowo), Opieka społeczna prawosławnych w Słucku XVII w.	145

PRZEGLĄDY i RECENZJE

<i>Albert Gorzkowski</i> (Kraków), Neolatinitas caduca. Piśmiennictwo nowołacińskie polskiego Renesansu w perspektywie historycznoliterackiej	153
The Cambridge Companion to Renaissance Humanism. Edited by Jill Kraye (<i>Piotr Urbański</i>)	163
Pietro Pomponazzi, Gli incantesimi (<i>Daniło Facca</i>)	165

Biblia. Biblioteca del libro italiano antico (<i>Irena Bednarz</i>)	166
Źródła do dziejów Wawelu, t. 15: Rachunki podskarbiego Andrzeja Kościeleckiego (<i>W. U.</i>)	168
Anna Sucheni–Grabowska, Zygmunt August król polski i wielki książę litewski (<i>Halina Kowalska</i>)	168
Adriano Prosperi, Tribunali della coscienza. Inquisitori, confessori, missionari (<i>Lech Szczucki</i>)	175
Hipacy Pocij, Antirresis abo apologija przeciwko Krzysztofowi Philaletowi (<i>Tomasz Kempa</i>)	178
Konrad Zawadzki, Prasa ulotna za Zygmunta III (<i>Jan Pirożyński</i>)	180
Andrzej Karpiński, Kobieta w mieście polskim w drugiej połowie XVI i w XVII wieku (<i>Wacław Urban</i>)	182
Stanisław Obirek, Jezuici w Rzeczypospolitej Obojga Narodów w latach 1564–1668 (<i>Marceli Kosman</i>)	184
Krzysztof Chłapowski, Elita senatorsko–dygnitarska Korony za czasów Zygmunta III i Władysława IV (<i>Wacław Urban</i>)	185
Tommaso Campanella, Monarchie d’Espagne et Monarchie de France (<i>Danilo Facca</i>)	186
Liber seu Matricula Conventus Ordinis Fratrum Minorum strictioris observantiae (<i>Marceli Kosman</i>)	188
The Manuscripts of the Unitarian College of Cluj/Kolozsvár (<i>L. S.</i>)	190

KRONIKA

Sprawozdanie z konferencji: Piotr Mohyła i prawosławna kultura jego epoki (<i>Teresa Chynczewska–Hennel</i>)	191
---	-----

Zasady przygotowania artykułów do druku w «Odrodzeniu i Reformacji w Polsce»

Uwagi ogólne:

1. Prosimy unikać, jeśli to możliwe, znaków lub liter akcentowanych nie występujących we współczesnych językach europejskich.
 2. Akceptujemy odbitki fotograficzne na cienkim, błyszczącym, gładkim papierze (ewentualnie pozytyw w stopniach szarości w skali 1:1).
 3. Rysunki kreskowe prosimy przygotowywać tuszem na kalce lub białym kartonie. Akceptujemy też dobrej jakości odbitki kserograficzne.
 4. Nietypowe znaki lub napisy (np. frazy z „piętrowymi” akcentami) prosimy rysować tuszem na kalce — będą skanowane jako ilustracje.
 5. Przypisy należy numerować w ciągu.
 6. Tytuły dzieł obcych i miejsce ich wydania należy podawać w wersji oryginalnej.
 7. Cytowane w przypisach dzieła należy podawać — za pierwszym razem — w pełnym zapisie bibliograficznym w sposób następujący: pierwsza litera imienia autora—kropka, nazwisko—przecinek, tytuł dzieła—przecinek, miejsce i rok wydania—przecinek, strona—kropka. Przykłady:
H. Barycz, *Historia Uniwersytetu Jagiellońskiego w epoce humanizmu*, Kraków 1935, s. 15.
S. Kot, *Jana Kochanowskiego podróże i studia zagraniczne*, w: Id., *Polska złotego wieku a Europa. Studia i szkice*, Warszawa 1987, s. 216–217.
A. Brückner, *O różnowierstwie polskim słów kilka*, „Reformacja w Polsce”, I, 1921, s. 1–14.
- Przykłady cytowania źródeł rękopiśmiennych
- Wiedeń, Haus-, Hof- und Staatsarchiv, Polen I 13, fasc. 9, k. 19–20v.
Kraków, Biblioteka Czartoryskich, rkps 1403, k. 15.
8. Przy podawaniu dat nazwy miesięcy należy pisać słowami.
 9. Należy stosować skróty: *op. cit.*, *ibidem*, Id. (=Idem), Ead. (=Eadem), *oprac.*, *wyd.*, *red.*, k. (=karta).
 10. Recenzja powinna zawierać dokładny opis bibliograficzny omawianej książki (z podaniem liczby stron).
 11. Artykuły powinny być zaopatrzone w zwięzłe streszczenie (5–25 wierszy).
 12. Teksty, które nie będą odpowiadały powyższym zasadom, zostaną zwrócone autorom.

W przypadku artykułu pisanego na komputerze prosimy o przestrzeganie następujących reguł:

- a) tekst, tytuły i śródtytuły należy wyrównywać do lewej, nie stosować żadnych przeniesień ani wcięć akapitowych (akapity dobrze jest zaznaczać podwójnym wciśnięciem klawisza <enter>); tzw. formatowanie w edytorze jest zbędne i może być źródłem błędów w trakcie konwersji;
- b) litery (znaki) specjalne lub takie, których autor nie może uzyskać w danym edytorze, prosimy jednoznacznie kodować unikalnymi dla danego tekstu znakami (lub ich grupami) i załączyć legendę, na przykład:

oznaczenie	co oznacza
\$\$	ç
&&	Ø
%%	Ń

- c) przypisy — niezależnie od tego, czy są wlamane pod tekstem, czy nie — prosimy dodatkowo skopiować do oddzielnego pliku;
- d) prosimy nie stosować żadnych dodatkowych spacji (np. w celu spacjowania tekstu); prosimy też sprawdzić, czy są w tekście podwójne spacje i je usunąć; z drugiej strony należy pamiętać, że pisownia polska w zasadzie (poza wyjątkami w rodzaju: m.in.) nie dopuszcza braku spacji po znaku przestankowym (błędne są więc np. zapisy: J.A.<spacja>Cooper, J.A.Cooper, poprawny zaś: J.<spacja>A.<spacja>Cooper);
- e) akceptowane są następujące wyróżnienia w tekście z większości edytorów: kursywa, pogrubienie, frakcje dolna i górna;
- f) przed nagraniem artykułu oraz jego zapasowej kopii (pod inną nazwą) należy sprawdzić dyskietkę pod kątem technicznym (scandisk, NDD itp.) i antywirusowym; akceptujemy popularne programy pakujące (np. ARJ);
- g) akceptujemy ilustracje w popularnych formatach (np. TIFF);
- h) nazwę i wersję edytora oraz dane o formacie ilustracji prosimy umieścić na etykiecie dyskietki.

WYDAWNICTWO NAUKOWE
Semper